

Posudek k rigorózní práci:

Dušan Malota – Vybrané otázky právní úpravy obchodních společností v Irské republice

Rozsah rigorózní práce Dušana Maloty mírně překračuje obvyklý standard (107 stran čistého textu). K obsahové a formální stránce nicméně lze mít vážné výhrady.

Základní koncepční námitku vznáším ke způsobu, jakým se autor vypořádal s tématem a výzkumným úkolem, jež si vytkl. Jak plyne z úvodu, cílem práce bylo prozkoumat vybrané otázky irského práva společností a srovnat je s obdobnými instituty tuzemské úpravy. V samotném díle se sice autor pokusil o právní komparaci, o skutečně komparativní metodě vědecké práce ale nemůže být řeč. Koncepce práce v tomto ohledu není správná, ale ani důsledná. Pasáže věnované tuzemskému právu jsou na řadě míst povrchní, odbyté. Mám obavu, zda stejná vada nepostihla též pojednání věnovaná irskému právu, objektivně však takového posouzení nejsem schopen. Namísto detailní analýzy obou úprav a skutečného srovnání na závěr, provádí autor práce jen ledabylé porovnání, které dostatečně nevystihuje skutečné shody, popř. odlišnosti. Ba co hůře – jeho komparace zčásti vycházejí z chybných premis (viz k tomu níže). Na řadě míst ostatně autor ani neodděluje jednotlivé části komparované materie. Kapitoly jsou nazvané jen jako pojednání o irském právu, v jejich rámci se nicméně popisuje také úprava tuzemská, po čemž následuje několik vět „srovnání“. Celkový dojem je zmatený. Po přečtení díla se čtenář necítí dostatečně poučen ani o irské, ani o tuzemské úpravě, tím méně o tom, co je spojuje a co případně rozděluje. Snad je na vině výběr otázek, které autor komparuje, snad zčásti povrchnost a vady jeho analýzy – výsledek je v každém případě nedostatečný. Rigorózní práce by v tomto ohledu zasloužila mnohem citlivější volbu komparovaných oblastí, ale také důslednější analýzu a z ní plynoucí komparativní abstrakci. V čem se liší základní koncepce obou úprav? Jaké je jejich filozofické zaměření? Jak si obě jurisdikce stojí v probíhající soutěži právních úprav společností? V čem je ta či ona přívětivější podnikatelskému prostředí, zakladatelům atd.? Podobnými otázkami se autor nezabývá. Na základě dosavadních poznatků o anglosaské úpravě se nedomnívám, že základní odlišnost irského a tuzemského práva společností spočívá v právní subjektivitě entit, ve větší pluralitě forem či existenci, resp. neexistenci úpravy tajemníka společnosti, jak plyne z autorovy syntézy v závěru.

Povrchnost, ba věcnou nesprávnost prováděné analýzy ve vztahu k tuzemské úpravě lze doložit např. na analýze „odpovědnosti“ společníka, který se angažuje v obchodním

vedení (viz str. 14 a 15). Na str. 14 autor nesprávně uvádí, že komanditisté v české úpravě ručí pouze do výše svého nesplaceného vkladu zapsaného v obchodním rejstříku. Není jasné, proč dále cituje přímo text učebnice, když se nejedná o myšlenku, kterou by bylo třeba citovat přímo. Tím méně, cituje-li vydání učebnice, které mezitím zastaralo a není ve vztahu k platné úpravě přesné, pomíjí-li další možný případ ručení komanditisty v citaci neuvedený. Na str. 15 dále autor tvrdí, že podle irského práva společník, který se takto angažuje, „odpovídá“ za všechny závazky jako neomezeně ručící společník. To je dle autorova názoru širší úprava než v českém právu, které v § 101 odst. 2 ObchZ údajně zakládá „odpovědnost“ komanditisty jen za závazky z konkrétních smluv, jež uzavřel. To ovšem není pravda. Předně nelze ve vztahu k českému právu hovořit o „odpovědnosti“ a je otázka, jak tomu skutečně je v právu irském. Kromě toho autor pomíjí odpovědnost a ručení společníka, který se angažuje v obchodním vedení, podle ustanovení o faktických vedoucích. Tím jsou ale výsledky komparace znehodnoceny. Autor nemá jasno v pojmosloví, ba ani v platné úpravě. Podobných příkladů by bylo lze uvést více. Za nepřesné pokládám např. přirovnání tuzemské akciové společnosti zakládané bez veřejné nabídky akcií k irské soukromé společnosti (str. 21), tvrzení, že právo na převod obchodního podílu ve společnosti s ručením omezeným je omezeno zřizovacími dokumenty společnosti (str. 24), atd.

O platnosti některých tezí ostatně mám pochybnost i ve vztahu k irskému právu, nejsem je nicméně schopen ověřit – viz např. tvrzení na str. 16 o tom, že společnost může vydat akcie jen jako kmenové nebo prioritní a že společníkům náleží podíl ve společnosti odpovídající poměru jejich vkladu k základnímu kapitálu společnosti. Alespoň v systému anglického práva uvedená teze obecně neplatí a zčásti tomu tak není ani v českém právu. Na str. 5 dále autor hovoří o subjektivitě statutárních orgánů irských společností, na str. 8 o tom, že jednání společníka zavazuje přímo „firmu“.

Ani formální úroveň práce není oslnivá. Opakované plné citace týchž zdrojů v poznámkovém aparátu neodpovídají normě, vyskytují se chyby gramatické, zejména v psaní interpunkce, citována jsou díla ve starších (a zčásti překonaných) vydáních – viz např. tuzemská učebnice obchodního práva, seznam literatury zahrnuje jen minimum děl české provenience, atd.

Ze všech uvedených důvodů práci hodnotím s vážnými rozpaky. Výsledné hodnocení bude záviset na průběhu ústní obhajoby.

V Praze dne 12. června 2006

JUDr. Petr Čech, LL.M.